

METODIKA TVORBY DOKTORANDSKÉHO ŠTUDIJNÉHO PROGRAMU V OBLASTI PRÁVA A INFORMAČNÝCH TECHNOLOGIÍ

Názov projektu	Kompetenčné centrum pre reguláciu kybernetickej bezpečnosti, ochrany súkromia a kybernetickej kriminality
Číslo projektu	17R05-04-V01-00002
Aktivita	A4 – Výskumná činnosť

PLÁN [OBNOVY]

Financované EÚ NextGenerationEU prostredníctvom Plánu obnovy a odolnosti SR v rámci projektu č. 17R05-04-V01-00002.

HISTÓRIA REVÍZIÍ DOKUMENTU

Verzia	Dátum	Poznámka
0.1	31.5.2025	Prvý návrh

OBSAH

1. Východiská a strategické ciele.....	3
2. Profil absolventa a ciele vzdelávania.....	3
3. Štruktúra študijného programu.....	4
4. Obsahové rámce a tematické okruhy.....	5
5. Kvalita a výstupy	5
6. Personálne zabezpečenie	5
7. Uplatniteľnosť a spolupráca s praxou	6
8. Tvorba študijného plánu a pravidiel štúdia.....	6
9. Etika, diverzita a inklúzia	6
Príloha 1: Rámcový harmonogram doktorandského štúdia (3 roky, denná forma)	8
Príloha 2: Vzor výučbového modulu	9

METODIKA TVORBY DOKTORANDSKÉHO ŠTUDIJNÉHO PROGRAMU V OBLASTI PRÁVA A INFORMAČNÝCH TECHNOLOGIÍ

Táto metodika je určená ako odporúčací nástroj pre tvorbu nových doktorandských programov v oblasti práva a technológií na právnických fakultách a výskumných inštitúciách v súlade s účinnou legislatívou a platnými štandardami.

1. Východiská a strategické ciele

Tvorba doktorandského študijného programu v oblasti práva a informačných technológií vychádza zo spoločenskej potreby reflektovať technologický vývoj v právnom poriadku a zabezpečiť, aby právo dokázalo účinne reagovať na výzvy, ktoré prináša digitálna transformácia spoločnosti. Rýchly technologický pokrok, nástup umelej inteligencie, rozmach digitálnych služieb, nárast kybernetických hrozieb, ako aj globalizácia dátových tokov vytvárajú nové regulačné výzvy, na ktoré musí reagovať aj právna veda a vysokoškolská pedagogická prax. Vysoké školy tak čelia potrebe pripraviť novú generáciu vedcov a odborníkov, ktorí budú schopní identifikovať právne aspekty technologických zmien a podieľať sa na tvorbe noriem, ktoré budú spravodlivé, účinné a primerané technologickému kontextu.

Cieľom tvorby študijného programu v tejto oblasti je zabezpečiť systematickú vedecko-výskumnú prípravu doktorandov, ktorí budú schopní samostatne riešiť vedecké otázky presahov práva a informačných technológií. Zároveň by sa dôraz mal klásť na interdisciplinárnu orientáciu programu, medzinárodný rozmer a prepojenie na aplikačnú prax. Program by mal vychádzať z profilácie konkrétneho pracoviska a byť previazaný s existujúcimi vedeckými projektmi a dlhodobými výskumnými zámermi (napr. Horizon Europe, Digital Europe, VEGA, APVV, či účasti v odborných skupinách).

2. Profil absolventa a ciele vzdelávania

Profil absolventa musí zodpovedať požiadavkám kvalifikačného rámca pre tretí stupeň vysokoškolského vzdelávania a reflektovať špecifiká výskumu v oblasti digitálnych technológií. Absolvent je vedecky samostatná osobnosť, ktorá je schopná formulovať výskumné otázky, navrhovať metodologicky korektné výskumné rámce, realizovať komplexné analýzy právnych problémov a

prezentovať originálne riešenia v medzinárodnom diskurze. Súčasťou jeho profilácie je zvládnutie kvalitatívnych a kvantitatívnych metód právneho výskumu, znalosť právno-technologickej terminológie, interdisciplinárna kompetencia a schopnosť orientácie v regulačných rámcoch na úrovni Európskej únie (EÚ), vnútroštátnych systémov aj globálnych štandardov.

Cieľom vzdelávania je tiež pripraviť absolventa na akademickú a pedagogickú dráhu. Osvojenie si metodiky vysokoškolskej výučby, zvládnutie dizajnu výučbových modulov zameraných na právo a technológie vo všeobecnosti, ako aj schopnosť viesť diskusiu a hodnotiť študentské výkony sú súčasťou výstupov vzdelávania. Absolvent je zároveň schopný iniciovať a riadiť výskumné tímy, pripravovať grantové projekty, publikovať vo vedeckých časopisoch a vystupovať ako expert v odborných fórach a poradných orgánoch orgánov verejnej moci.

3. Štruktúra študijného programu

Doktorandský program v oblasti práva a technológií má byť postavený na rovnováhe medzi vzdelávaním, výskumom a pedagogickou prípravou. Výučbová časť musí reflektovať metodologickú prípravu doktorandov – spravidla ide o predmety ako metodológia vedy, metodika kvalitatívneho právneho výskumu či metodika pedagogického procesu. Doplnené sú o odborné predmety z oblasti práva informačných technológií, ktoré môžu byť upravené a špecifikované skrz užšie zamerané moduly podľa výskumného zamerania (napr. digitálne platformy, právo umelej inteligencie, kybernetická bezpečnosť, mediálne právo, e-Government, ochrana osobných údajov a dátová ekonomika).

Vedecká časť sa realizuje priebežným spracovávaním výskumných výstupov, aktívnou publikačnou činnosťou, účasťou na vedeckých konferenciách a zapojením do grantových projektov. Pedagogická časť predstavuje súčasť odborného rastu doktoranda, pričom výučba sa realizuje pod dohľadom školiteľa a nadobudnuté didaktické kompetencie sa dokumentujú formou hospitácií a výučby seminárov.

4. Obsahové rámce a tematické okruhy

Obsahová náplň programu musí byť flexibilná a reflektovať aktuálne trendy technologickej regulácie. V rámci výučbových modulov by sa mali rozvíjať najmä nasledovné okruhy:

- regulácia digitálnych služieb a trhov na úrovni EÚ,
- právna úprava ochrany osobných údajov a súkromia,
- kybernetická bezpečnosť a regulácia kybernetickej kriminality,
- právo umelej inteligencie a algoritmickej spravodlivosti,
- právna ochrana softvéru a digitálneho obsahu,
- digitálne médiá a pluralita v online priestore,
- etické aspekty technológií a technologická normotvorba.

Štúdium by malo obsahovať aj moduly zamerané na metodologické základy regulácie – modality regulácie spoločenských vzťahov podľa Lawrence Lessiga, smart governance, právne aspekty architektúry a kódu ako modalít regulácie. Odporúča sa zaradiť výučbové jednotky so zameraním na interdisciplinárne prepájanie práva s informatikou, filozofiou technológií, sociológiou technológií a ekonomickými aspektmi digitalizácie.

5. Kvalita a výstupy

Kvalita doktorandského štúdia sa musí systematicky monitorovať prostredníctvom pravidelného hodnotenia študijných plánov, priebežného hodnotenia výskumných výstupov doktorandov, spätnou väzbou od školiteľov a zapojením orgánov v rámci vnútorného hodnotenia kvality. Požiadavky na minimálny rozsah publikačnej činnosti by mali byť stanovené interným predpisom a zohľadňovať kvalitu výstupov (napr. indexácia, recenzný proces, jazyk). Súčasťou hodnotenia by malo byť aj overovanie pokroku v grantovej aktivite, zapojenie do riešiteľských tímov a prezentovanie výsledkov výskumu na odborných fórach.

6. Personálne zabezpečenie

Personálne zabezpečenie musí reflektovať odbornú a vedeckú spôsobilosť garantov, školiteľov a vyučujúcich. Garant programu by mal byť vedúcou osobnosťou v oblasti práva a informačných technológií, s preukázateľnou publikačnou a projektovou činnosťou. Školitelia by mali mať skúsenosti s

vedením doktorandov, aktívnou výskumnou činnosťou v danej oblasti a byť schopní zabezpečiť odborné a metodické vedenie. Rada študijného programu by mala byť zložená z odborníkov z viacerých právnych odvetví a doplnená o experta mimo akademického prostredia, či už vo forme praktizujúceho advokáta, právnika v medzinárodnej spoločnosti alebo orgánu verejnej moci.

7. Uplatniteľnosť a spolupráca s praxou

Program musí byť koncipovaný s ohľadom na profesijnú uplatniteľnosť absolventov. Odporúča sa aktívna spolupráca s externými subjektmi, ako sú advokátske kancelárie špecializujúce sa na IT právo, štátne orgány zodpovedné za digitálnu reguláciu, nezávislé regulačné úrady, think-tanky a medzinárodné organizácie. Tieto inštitúcie môžu poskytovať spätnú väzbu na zameranie programu, participovať na výučbe, poskytovať stáže alebo konzultovať dizertačné projekty. Uplatniteľnosť absolventov by mala byť podporená aj formálnym zapojením zástupcov aplikačnej praxe do Rady študijného programu v rámci vnútorného systému kontroly kvality.

8. Tvorba študijného plánu a pravidiel štúdia

Študijný plán musí byť štruktúrovaný podľa pravidiel kreditového systému a zabezpečovať rovnováhu medzi vzdelávacími, vedeckými a pedagogickými aktivitami. Odporúča sa vypracovať rámcový harmonogram s míľnikmi štúdia, medzi ktoré patrí schválenie témy, priebežné hodnotenia, odovzdanie čiastkových výstupov a záverečnej práce. Zohľadniť treba aj možnosť medzinárodnej mobility, stáží a zapojenia do spoločných doktorandských programov.

Súčasťou pravidiel štúdia by mali byť ustanovenia o opakovaní štúdia, prerušeníach, uznávaní častí štúdia a podmienkach obhajoby dizertačnej práce. Program musí byť v súlade s Etickým kódexom a zásadami akademickej integrity, pričom sa odporúča explicitne zapracovať aj zásady otvorenej vedy (open access, FAIR dáta, transparentné recenzné postupy).

9. Etika, diverzita a inklúzia

Program musí vytvárať inkluzívne a bezpečné prostredie pre všetkých študentov. Inštitúcia zabezpečí podporu pre študentov so špecifickými potrebami, poradenstvo v oblasti mentálneho zdravia, rovnaké príležitosti a transparentné postupy riešenia podnetov. Výskum realizovaný v rámci programu musí byť posudzovaný orgánmi zaoberajúcimi sa etickými otázkami, najmä v prípade výskumu na ľuďoch,

využívania osobných údajov alebo algoritmického hodnotenia. Odporúča sa vytvorenie vnútornej etickej komisie a zaistenie školení zameraných na výskumnú integritu, inkluzívne akademické prostredie a kultúru rovnosti.

Príloha 1: Rámcový harmonogram doktorandského štúdia (3 roky, denná forma)

- 1. ročník:** schválenie individuálneho študijného plánu, absolvovanie metodologických a odborných predmetov, výber témy dizertácie, prvý vedecký výstup, začiatok výučby pod dohľadom školiteľa.
- 2. ročník:** priebežná vedecká činnosť, aktívna účasť na konferencii, zapojenie do grantového projektu, druhý vedecký výstup, samostatná výučba, stáž alebo mobilita.
- 3. ročník:** finalizácia dizertačnej práce, odovzdanie a obhajoba výstupov, príprava obhajoby dizertácie, zhrnutie grantovej činnosti, pedagogické hodnotenie.

Príloha 2: Vzor výučbového modulu

Názov modulu: Regulácia umelej inteligencie – vedecké a právne aspekty

Ciele: analyzovať právne výzvy spojené s implementáciou AI v spoločnosti, kriticky hodnotiť relevantnú legislatívu na globálnej, európskej a národnej úrovni a jeho aplikáciu, formulovať návrhy de lege ferenda.

Obsah: vymedzenie základných pojmov (systém AI, neurónové siete, strojové učenie), princípy AI regulácie, hmotnoprávne požiadavky na vývoj a nasadenie AI systémov, zodpovednosť a transparentnosť, úloha dozorných orgánov, AI a základné ľudské práva a slobody.

Výstup: krátka vedecká štúdia reflektujúca špecifickú tému z modulu.

Metódy: cvičenia, diskusia, prípadové štúdie, písanie vedeckého textu.

Hodnotenie: aktívna účasť, kvalita vedeckého výstupu, prezentácia výsledkov.